

MEHMET PAŞA ORTAOKULU
KAYNAŞTIRMA YOLUYLA EĞİTİM UYGULAMALARINDA
ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

**(02/9/2008 tarihli ve 3601 sayılı Kaynaştırma Yoluyla Eğitim Uygulamaları konulu
2008/60 numaralı Genelgenin ekidir.)**

Kaynaştırma yoluyla eğitim; özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak yetersizliği olmayan akranları ile birlikte resmî ve özel eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamasıdır. Bu uygulamalar kapsamında özel eğitime ihtiyacı olan bireyler; kaynaştırma yoluyla eğitimlerini, yetersizliği olmayan **akranları ile birlikte aynı sınıfta tam zamanlı** sürdürebilecekleri gibi özel eğitim sınıflarında **yarı zamanlı** olarak da sürdürebilirler. **Yarı zamanlı kaynaştırma uygulamaları,** öğrencilerin bazı derslere yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta ya da ders dışı etkinliklere birlikte katılmaları yoluyla yapılmaktadır.

Öğretim yöntem ve teknikleri açısından genel ve özel eğitim birbirine benzemekle birlikte, kaynaştırma yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin yetersizlik türü, eğitim performansı ve ihtiyacına göre; araç-gereç, eğitim materyalleri, öğretim yöntem ve teknikleri ile ölçme ve değerlendirmeye ilgili konularda düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Bu kapsamda özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin; akademik performansı öğretim amaçları, yararlanacakları özel eğitim ve destek eğitim hizmetlerinin türü ve süresi, eğitim programına ilişkin uyarlamalar ile değerlendirme süreci belirlenerek “**Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)**” hazırlanmalıdır. Hazırlanan BEP doğrultusunda öğrenme ortamlarının düzenlenmesi, öğretim yöntem ve tekniklerinin uyarlanması, problem davranışların ortaya çıkmadan önlenmesi bu bireylerde öğrenmenin etkili ve kalıcı olmasını sağlayacaktır.

Aşağıda özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin kaynaştırma yoluyla eğitimleri ile ilgili yetersizliklerinin türüne göre öneriler yer almaktadır.

Otizmi Olan Öğrenciler

- Okula yeni başlayan öğrencinize sınıf ve okul ortamını tanıtır.
- Sınıftaki diğer öğrencilere otizmi olan öğrencinize ilişkin bilgi verin, onun farklı davranışlarına verilecek tepkiye ilişkin ortak bir strateji belirleyin.
- Öğrencinizi sınıfın ön tarafında oturtun ve sınıf içinde yakınında oturan öğrencilerin, öğrenciye uygun model olabilecek kişiler olmasına dikkat edin.
- Sınıf kurallarını belirleyin, sınıf kurallarını tek tek öğretin ve kuralların yazılı/görsel olarak yer aldığı bir pano hazırlayın.
- Otizmi olan çocukların bazı özel becerileri (erken okuma-yazma, zihinden matematik işlemlerini yapma ... vb) olabilmektedir. Akran kabulünü sağlamak için öğrencinin bu özelliklerini ön plana çıkarın.
- Öğrencinizin özelliğini dikkate alarak göz kontağı kurma, sınıfta uygun oturma, basit yönergelere uyma gibi becerilerin öğretimine öncelik verin.
- Sınıf içinde öğrencinizin performansına uygun sorumluluklar verin.
- Öğrencinizin olumlu davranışlarını ödüllendirin, uygun olmayan davranışlarını arkadaşlarına ve kendisine zarar verecek düzeyde değilse görmezden gelin.
- Öğrencinizle iletişimde olumsuz ifadelerden (hayır, yapma, dokunma gibi) mümkün olduğunca kaçının.

- Öğrencinizin performansını akranlarıyla kıyaslamak yerine, bireysel gelişimini dikkate alarak değerlendirin.
- Öğrenciniz yüksek ses ve gürültüden rahatsız olabileceği için sınıf içindeki gürültüyü mümkün olduğu kadar azaltmaya dikkat edin.
- Öğrenciye öğretilecek becerilerin basitten karmaşığa doğru sıra izlemesine dikkat edin,
- Sınıf içinde yaptığınız eylemleri, sözel olarak da ifade edin. (Örnek: tebeşiri alıyorum ve tahtaya yatay bir çizgi çiziyorum gibi)
- Kullandığınız cümlelerin basit kısa olmasına dikkat ederek jest ve mimiklerle daha dikkat çekici hale getirin.
- Yönerge ve sorularınızın öğrencinin özelliğini dikkate alarak kısa olmasına özen gösterin.
- Okuma ve yazma çalışmalarında nesnenin kendisi ile birlikte ismini yazma daha sonra nesne resmi ile yazma sonrasında yalnızca ismini yazmaya yönelik çalışmalar yapın.
- Öğrencinin sebep-sonuç ilişkilerini kurmasını desteklemek amacıyla eylem ve resimleri içeren kart ve fotoğrafları göstererek hikâyeleri anlatın ve öğrencinizden aynı şekilde anlatmasını isteyin.
- Sosyal iletişimin ve etkileşimin artırılması amacıyla, öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılmalarını sağlayın.
- Öğrencinin okulun kantini, market gibi yerlere götürerek sınıf dışındaki çevre ile ilişki içinde olmasını sağlayın.
- Tekrarlayıcı veya yıkıcı olumsuz davranışlarını azaltmaya yönelik özel eğitim yöntemlerinden davranışçı eğitim tekniklerini kullanın.
- Öğrencinin yakınının sınıf dışında beklemesi gibi düzenlenmelerle, okula uyumunu sağlayın.
- Otizmi olan öğrencilerin küçük grup çalışmaları sırasında ya da serbest etkinliklerde sınıf arkadaşlarıyla birlikte oynaması destekleyin.
- Öğrencinizin nesnelere dokunma, nesneyi elinden bırakmama gibi takıntılı davranışlarını azaltmak için bu nesnelere bir kutuya konularak dersin sonunda ya da günün sonunda alabilmesine yönelik düzenleme yapın.
- Okul ve aile iş birliğinin sağlamak ve öğrencin düzenli izlenmesi amacıyla günlük ve haftalık davranış bildirim kartları hazırlayın.
- Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.
- Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.